

Sygnatura akt II Ca 1667/13, II Cz 2046/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Katarzyna Biernat-Jarek
Sędziowie:	SO Anna Nowak (sprawozdawca) SR (del.) Agnieszka Rutkowska
Protokolant:	Agnieszka Zapalska

po rozpoznaniu w dniu 28 stycznia 2014 r. w Krakowie

na rozprawie

sprawy z powództwa S. O., P. R., K. P. i A. P.

przeciwko (...)

o zwolnienie zajętych przedmiotów spod egzekucji

na skutek apelacji powoda K. P.

i zażalenia powodów S. O., P. R. i A. P.

od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie

z dnia 11 kwietnia 2013 r., sygnatura akt I C 946/12/S

1. zmienia zaskarżony wyrok w punktach II. i IV nadając im brzmienie:

„II. umarza postępowanie w sprawie z powództwa K. P.;

IV. zasądza od powoda K. P. na rzecz strony pozwanej kwotę 64,25 zł (sześćdziesiąt cztery złote 25/100) tytułem zwrotu kosztów procesu.”;

2. oddala apelację w pozostałym zakresie;

3. oddala zażalenie powodów S. O., P. R. i A. P.;

4. znosi wzajemnie między stronami koszty postępowania wywołanego wniesioną apelacją;

5. zasądza od każdego z powodów S. O., P. R. i A. P. na rzecz strony pozwanej kwoty po 60 (sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

Sygn. akt II Ca 1667/13, II Cz 2046/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 28 stycznia 2014 roku

Powodowie S. O., P. R., K. P. i A. P. w pozwie z dnia 10 kwietnia 2012 roku, skierowanym przeciwko (...) (...)wnieśli o zwolnienie od zajęcia i wyłączenie spod egzekucji prowadzonej przez Komornika Sądowego (...)pod sygn. KM 319/12 następujących ruchomości: notebook (...), notebook (...), notebook (...), urządzenia wielofunkcyjnego (...), kserokopiarki (...), szafy dwudrzwiowej ze sklejki z półkami pośrodku, szafy niskiej z dwiema białymi szufladami, szafki wiszącej, dwóch biurków z brązowej sklejki. Wnieśli także o zasądzenie kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

Strona pozwana (...) wniosła o oddalenie powództwa i o zasądzenie od powodów na swoją rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy zwolnił od egzekucji prowadzonej uprzednio przez Komornika Sądowego (...) pod sygn. akt KM 319/12/S a następnie przekazanej Komornikowi Sądowemu (...) następujące zajęte ruchomości: notebook (...), notebook (...), notebook (...), urządzenie wielofunkcyjne (...) kserokopiarkę (...), szafę dwudrzwiową ze sklejki z półkami pośrodku, szafę niską z dwiema białymi szufladami, szafkę wiszącą, dwa biurka z brązowej sklejki (punkt I), oddalił powództwo K. P. (punkt II), zasądził od strony pozwanej na rzecz powodów S. O., P. R. i A. P. kwotę 717 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (punkt III) oraz zasądził od powoda K. P. na rzecz strony pozwanej kwotę 617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (punkt IV).

Podstawą rozstrzygnięcia był następujący stan faktyczny.

W dniu 2 lutego 2012 roku „(...)złożyła do Komornika Sądowego (...) wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikowi (...). Zgodnie z wnioskiem egzekucja miała być prowadzona między innymi z wszelkich ruchomości będących we władaniu dłużnika znajdujących się w siedzibie dłużnika przy ul. (...) w (...). Dnia 15 lutego 2012 roku został sporządzony przez Komornika protokół zajęcia ruchomości znajdujących się w (...) przy ul. (...). W protokole zostały ujęte jako zajęte następujące ruchomości: (...) laptop (...), laptop (...), urządzenie wielofunkcyjne (...), kserokopiarka (...) ok. 7 lat, szafa dwudrzwiowa ze sklejki brązowej z półkami pośrodku, szafka niska z dwiema białymi szufladami, dwa biurka z brązowej sklejki, szafka wisząca z białej sklejki. Zajęcie zostało dokonane w obecności K. P., który jednocześnie zawiadomił, iż zajęte ruchomości stanowią własność innych osób. K. P. stwierdził do protokołu zajęcia ruchomości, że: laptop (...) seria (...) stanowi własność P. R., laptop (...) stanowi własność jego samego – K. P., laptop (...) stanowi własność A. P., urządzenie wielofunkcyjne (...) ok. 7 lat stanowią własność S. O., zajęte meble biurowe stanowią własność P. R.. Komornik Sądowy w dniu 9 marca 2012 roku zawiadomił S. O., A. P., K. P. oraz P. R. o zajęciu komorniczym wyżej opisanych ruchomości. Postanowieniem z dnia 2 kwietnia 2012 roku Komornik Sądowy (...) przekazała wyżej opisaną sprawę egzekucyjną Komornikowi Sądowemu (...). W dniu 23 maja 2011 roku K. O. została ustanowiona likwidatorem spółki (...). Do zmiany siedziby spółki na adres przy ul. (...) w (...) doszło w listopadzie 2011 roku. Powodem zmiany siedziby spółki było to, że K. O. prowadziła sprawy także innych spółek pod tym adresem i przeniesienie siedziby spółki pod ten adres miało ułatwić jej pracę. Głównym miejscem prowadzenia działalności dłużnej spółki był(...)i tam pozostał cały majątek ruchomy tej spółki. W lokalu przy ulicy (...) w (...)przed 2009 rokiem działalność prowadził adwokat T. K.. Po 2009 roku w lokalu tym działalność prowadziła między innymi K. O., także jako prezes Spółki (...)W dniu 15 lutego 2012 roku przy ul. (...) w (...) znajdowała się także siedziba spółki (...)o., a w późniejszym okresie także spółki (...). W lokalu przy ul. (...) działalność prowadził również P. R., który uprzednio działalność

w tym miejscu prowadził z adwokatem T. K.. K. O. zajmuje się likwidacją i reprezentacją upadłych i likwidowanych podmiotów. P. R., A. P. i K. P. wykonywali czynności na zlecenie spółek które reprezentuje K. O. i pracowali wszyscy pod adresem (...) ulica (...). Notebook (...) stanowi własność S. O. i został używany przez P. R. do bezpłatnego używania. Komputer ten był wykorzystywany przez P. R. do wykonywania prowadzonej przez niego działalności w lokalu przy ulicy (...) w(...). Notebook (...) stanowił własność A. P., komputer ten otrzymała od swojej matki E. Z.. Urządzenie wielofunkcyjne (...), kserokopiarka (...) oraz jedno z biurko z brązowej sklejki stanowiły własność S. O.. Szafa dwudrzwiowa ze sklejki z półkami pośrodku, szafa niska z dwiema białymi szufladami, szafka wisząca, jedno z dwóch biurko z brązowej sklejki stanowiły własność P. R., który nabył te przedmioty częściowo od A. B. a częściowo od T. K.. Doszło do ogłoszenia upadłości likwidacyjnej spółki (...)

Sąd Rejonowy zważył, że powództwo zostało oparte na art. 841 k.p.c. Argumentował, że powód K. P. o zajęciu ruchomości dowiedział się w dniu 15 lutego 2012 roku, a zatem od tego dnia liczyć należy termin miesięczny na wytoczenie powództwa ekscydacyjnego. Skoro powództwo zostało przez niego wytoczone dopiero w dniu 10 kwietnia 2012 roku, to odbyło się to z naruszeniem terminu z art. 841 § 3 k.p.c., co skutkowało oddaleniem powództwa. Wskazał, że pozostali powodowie wnieśli powództwo w terminie, gdyż o zajęciu ruchomości dowiedzieli się w dniu 9 marca 2012 roku a nadto, że udowodnili, iż zajęte w toku egzekucji przedmioty ruchome nie stanowiły własności dłużnika (...) lecz ich własność. W ocenie Sądu Rejonowego bez znaczenia dla rozpoznania sprawy pozostawała informacja, że doszło do ogłoszenia upadłości likwidacyjnej spółki (...). Powołując art. 146 ustawy z dnia 28 lutego 2003 roku Prawo upadłościowe i naprawcze wskazał, że samo wydanie postanowienia o ogłoszeniu upadłości obejmującej likwidację majątku upadłego nie powoduje jeszcze umorzenia się z mocy prawa postępowania egzekucyjnego toczącego się przeciwko dłużnikowi. Podniósł, że nie dysponował żadną informacją by doszło do uprawomocnienia się postanowienia o ogłoszeniu upadłości ani też, że doszło do umorzenia postępowania egzekucyjnego z mocy prawa. O kosztach procesu orzekł na podstawie art. 98 k.p.c.

Apelację od punktu II i IV wyroku wniósł powód K. P. zarzucając mu naruszenie:

- art. 146 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze poprzez niezasadny brak zastosowania tego przepisu i uwzględnienia go na gruncie niniejszej sprawy w sytuacji, gdy prawomocne postanowienie o ogłoszeniu upadłości dłużnika (...) obejmującej likwidację jego majątku skutkowało umorzeniem z mocy prawa postępowania egzekucyjnego dotyczącego wierzytelności pozwanej i to z dniem ogłoszenia upadłości, tj. 19 października 2012 roku, co skutkuje bezprzedmiotowością postępowania w sprawie;
- art. 355 § 1 k.p.c. poprzez brak umorzenia przedmiotowego postępowania pomimo, że postępowanie egzekucyjne z wniosku pozwanej uległo umorzeniu z mocy prawa przed dniem wyrokowania, o czym sąd został poinformowany przez powodów, a zatem wydanie wyroku w sprawie było zbędne;
- art. 365 § 1 k.p.c. poprzez brak uwzględnienia przez sąd prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie z dnia 19 października 2012 roku, sygn. akt Gup 34/12/S o ogłoszeniu upadłości dłużnika (...), pomimo że sąd został przez powodów poinformowany o fakcie istnienia takiego orzeczenia i, że postanowienie takie wiąże sąd i nie jest możliwe negowanie istnienia takiego orzeczenia;
- 229 k.p.c. poprzez brak uwzględnienia przez sąd faktu istnienia prawomocnego postanowienia o ogłoszeniu (...), pomimo że okoliczność ta została podniesiona w toku postępowania przez stronę powodową i przyznana przez stronę pozwaną, a przyznanie to nie budzi wątpliwości;
- 98 § 1 k.p.c. oraz art. 102 k.p.c. poprzez nałożenie na K. P. obowiązku zwrotu kosztów procesu na rzecz strony pozwanej w pełnej wysokości podczas, gdy postępowanie to winno zostać umorzone z przyczyn nie leżących po stronie powoda, a zatem nie jest on stroną przegrywającą proces.

Podnosząc powyższe zarzuty domagał się uchylenia wyroku w zaskarżonej części i umorzenia w tym zakresie postępowania oraz zasądzenia od pozwanej na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania.

Zażalenie na postanowienie zawarte w punkcie III wyroku wniosli powodowie zarzucając mu naruszenie przepisów postępowania - art. 98 § 3 k.p.c. w zw. art. 98 § 1 k.p.c. poprzez nałożenie na stronę pozwaną obowiązku zwrotu skarżącym powodom łącznie kosztów zastępstwa w sprawie jednego adwokata pomimo, że pomiędzy powodami nie zachodzi współuczestnictwo materialne w sprawie, a więc każdy z nich z osobna jako wygrywający sprawę ma prawo do otrzymania od strony przegrywającej zwrot niezbędnych kosztów procesu, do których każdorazowo zaliczane jest wynagrodzenie adwokata.

Podnosząc powyższy zarzut domagali się zmiany zaskarżonego orzeczenia poprzez zasądzenie od strony pozwanej na swoją rzecz zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego w kwocie po 600 zł oraz zasądzenia kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację strona pozwana wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie od powoda K. P. na swoją rzecz kosztów postępowania apelacyjnego natomiast w odpowiedzi na zażalenie wniosła o jego oddalenie w całości i zasądzenie od powodów na swoją rzecz kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja skutkowałą zmianą zaskarżonego wyroku, natomiast zażalenie podlegało oddaleniu jako bezzasadne.

Zarzuty apelacji odnoszące się do meritum sprawy były zasadne. W ocenie Sądu Okręgowego Sąd pierwszej instancji, w świetle oświadczenia powodów że „doszło do ogłoszenia upadłości likwidacyjnej (...)” (k. 91) przyznanego przez stronę pozwaną, która stwierdziła, że „potwierdza okoliczność, że spółka (...)znajduje się obecnie w upadłości likwidacyjnej” (k. 93) winien był przyjąć za bezsporne, że postanowienie o ogłoszeniu upadłości spółki było prawomocne w dniu składania powyższych oświadczeń i w konsekwencji powinien był umorzyć postępowanie, gdyż stwierdzenie powyższego faktu wykluczało merytoryczne orzekanie w niniejszym procesie. Wpływ ogłoszenia upadłości likwidacyjnej na bieg postępowania cywilnego regulują przepisy ustawy z dnia 28 lutego 2003 roku Prawo upadłościowe i naprawcze (t.j. Dz. U. z 2012 roku, poz. 1112). Stosownie do treści art. 146 ust. 1 tej ustawy postępowanie egzekucyjne dotyczące wierzytelności podlegającej zgłoszeniu do masy upadłości, wszczęte przed ogłoszeniem upadłości, ulega zawieszeniu z mocy prawa z dniem ogłoszenia upadłości. Postępowanie to umarza się z mocy prawa po uprawomocnieniu się postanowienia o ogłoszeniu upadłości. Skutkiem umorzenia postępowania egzekucyjnego jest, zgodnie do treści art. 826 k.p.c., uchylenie dokonanych czynności egzekucyjnych. Skoro z chwilą uprawomocnienia się postanowienia o ogłoszeniu upadłości (...) spółki z ograniczoną upadłością w (...) doszło do uchylenia dokonanego przez Komornika Sądowego zajęcia ruchomości stanowiących własność powodów, to orzekanie w sprawie zgłoszonych żądań stało się zbędne (art. 355 § 1 k.p.c.). Stwierdzając, że w sprawie zachodziły podstawy do umorzenia postępowania Sąd Rejonowy zobligowany był zastosować art. 355 § 1 k.p.c. i umorzyć postępowanie. Skoro tego nie uczynił, to Sąd Okręgowy rozpoznając apelację dokonał zmiany wyroku w zakresie punktu II w ten sposób, że umorzył postępowanie w sprawie z powództwa K. P.. Odnosząc się natomiast do zarzutu apelacji powoda K. P. dotyczącego naruszenia art. 98 § 1 k.p.c. wskazać w pierwszej kolejności trzeba, że pełnomocnik powodów formułując żądanie pozwu nieprawidłowo przyjął, że w sprawie po stronie powodów zachodzi współuczestnictwo materialne. Błąd ten nie został dostrzeżony przez Sąd Rejonowy i w konsekwencji sprawę tę potraktował jako jedną mimo, że powodowie wniosli cztery odrębne pozwy o zwolnienie zajętych ruchomości spod egzekucji. Ze względu na to nieprawidłowe postąpienie Sądu Rejonowego Sąd Okręgowy w postępowaniu odwoławczym, z uwagi na zarzuty strony pozwanej dotyczące wskazanej przez powoda K. P. wartości przedmiotu zaskarżenia, ustalił wartość przedmiotu zaskarżenia w zakresie apelacji tego powoda na kwotę 500 zł. Sąd Okręgowy ustalając tę wartość miał na względzie, że powodowie w pozwie jako wartość przedmiotu sporu wskazali łącznie kwotę 2000 zł. Biorąc pod uwagę, że między nimi istniało współuczestnictwo formalne (art. 72 § 1 pkt 2 k.p.c.) a zatem każdy z powodów wytoczył odrębną niezależną od siebie sprawę, zasadnym było ustalenie wartości przedmiotu zaskarżenia w zakresie apelacji powoda K. P. na wskazaną wyżej kwotę. Skoro ostatecznie postępowanie zostało umorzone z uwagi na zbędność orzekania w sprawie, Sąd Okręgowy zobligowany był zbadać czy w świetle rozstrzygnięcia apelacyjnego postanowienie zawarte w punkcie IV wyroku rozstrzygające o kosztach procesu mogło się ostać. W powyższym punkcie wyroku Sąd Rejonowy zasądził od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. W ocenie Sądu

Okręgowego rozstrzygnięcie to jest nieprawidłowe. Wbrew odmiennym twierdzeniom apelacji, przy rozstrzygnięciu o kosztach procesu w sytuacji jaka zaistniała w tej konkretnej sprawie należało zbadać czy wytoczone powództwo w ogóle było zasadne. Jak słusznie ustalił Sąd Rejonowy powództwo K. P. zostało wniesione z uchybieniem terminu z art. 841 § 3 k.p.c. i z tej przyczyny, gdyby nie doszło do umorzenia postępowania egzekucyjnego z mocy prawa, podlegałoby ono oddaleniu. W tym stanie rzeczy uznać należy, że powód K. P. był stroną przegrywającą sprawę a skoro tak to na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. winien był zwrócić stronie pozwanej koszty niezbędne do celowej obrony, które zamykały się kwotą 64,25 zł. Na kwotę tę złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika strony pozwanej w wysokości 60 zł liczone od wartości przedmiotu sporu w wysokości 500 zł (§ 6 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013 roku, poz. 490) oraz czwarta część opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 4,25 zł. Jednocześnie Sąd Okręgowy nie znalazł żadnych podstaw do zastosowania art. 102 k.p.c., gdyż w sprawie tej nie zaszyły żadne szczególne i wyjątkowe okoliczności.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy w uwzględnieniu apelacji powoda K. P. na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

W pozostałym zakresie Sąd Okręgowy oddalił apelację powoda jako bezzasadną w oparciu art. 385 k.p.c. – punkt 2 sentencji wyroku.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzekł Sąd Okręgowy na podstawie art. 100 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. znosząc je wzajemnie między stronami – punkt 4 sentencji wyroku. Sąd Okręgowy miał na względzie, że apelacja powoda K. P. była częściowo zasadna i obie strony były reprezentowane przez profesjonalnych pełnomocników, a w związku z tym poniosły koszty postępowania odwoławczego w podobnej wysokości.

Odnosząc się do zażalenia powodów S. O., P. R. i A. P. Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do jego uwzględnienia. Słusznie twierdzi zażalenie, że między powodami zachodziło pełnomocnictwo formalne, a zatem każdy z nich miał prawo do żądania zasądzenia kosztów procesu na swoją rzecz w pełnej wysokości. Biorąc jednak pod uwagę, że wartość przedmiotu sporu w każdej z czterech spraw wynosiła po 500 zł a powodowie wygrali sprawę i ponieśli koszty procesu w wysokości po 64,25 zł każdy z nich, to taka kwota winna zostać zasądzona na ich rzecz tytułem zwrotu kosztów procesu. Mając jednakże na względzie, że Sąd Rejonowy zasądził na ich rzecz łącznie kwotę 717 zł a tylko oni zaskarżyli rozstrzygnięcie o kosztach procesu zawarte w punkcie III wyroku, Sąd Okręgowy nie był władny dokonać zmiany tego orzeczenia zasądzając na ich rzecz kwoty po 64,25 zł, gdyż byłoby to rozstrzygnięcie na ich niekorzyść (art. 384 k.p.c.). Warto przy tym odnotować, że Sąd Okręgowy nie znalazł żadnych podstaw do podwyższenia wynagrodzenia pełnomocnika powodów, co jest możliwe w sytuacjach wskazanych w art. 109 § 2 k.p.c., gdyż sprawa nie była ani skomplikowana, ani długotrwała a ponadto czynności podjęte przez pełnomocnika powodów były typowe dla tego rodzaju spraw. Kierując się powyższymi motywami Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. oddalił zażalenie – punkt 3 sentencji. O kosztach postępowania zażaleniowego orzekł Sąd Okręgowy na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 397 § 2 k.p.c. zasądzając od każdego z powodów na rzecz strony pozwanej kwoty po 60 zł – punkt 5 sentencji wyroku. Na zasądzoną kwotę złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika strony pozwanej ustalone w oparciu o § 6 pkt 1 w zw. z § 12 ust. 2 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013 roku, poz. 490).